

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 14CoE/598/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7714207112
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Rizman
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7714207112.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v exekučnej veci oprávneného: W., s.r.o., W. XX, A., IČO: XX XXX XXX, zastúpeného advokátskou kanceláriou Advocate s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 36 865 141, proti povinnej: C. V., rodená S., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX M. N. XX, zastúpenej advokátom JUDr. Ľubomírom Krompákom, Michalovská 2, 073 01 Sobrance, o vymoženie 1 336,91 eura s príslušenstvom vedenej súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, Exekútorský úrad Bratislava, Záhradnícka 60, Bratislava pod č. EX 7253/2014, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce č. k. 5Er/303/2014-18 zo dňa 21.7.2014 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

Účastníkom n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súdny exekútor požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa návrhu oprávneného a rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu pri Slovenskej rozhodcovskej, a.s., Bratislava sp. zn. SR 01645/12 zo dňa 10.7.2012.

Súd prvého stupňa vec právne posúdil podľa § 44 ods. 2, § 41 ods. 2 písm. d) zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), § 52 ods. 1, 3, 4, § 53 ods. 1, 4 písm. r), 5, § 54 ods. 1,2 § 39 Občianskeho zákonníka, § 44 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní a konštatoval, že zmluva o úvere účastníkov konania je spotrebiteľskou zmluvou podľa ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Po preskúmaní rozhodcovskej doložky bod 15 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, v ktorom si strany dohodli, že prípadné spory sa budú riešiť v rozhodcovskom konaní alebo pred príslušným súdom Slovenskej republiky, súd prvého stupňa takýto spôsob riešenia sporov považoval za neprijateľnú podmienku, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzájomných právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a zo zákona je neplatná. Poukázal na to, že táto zmluvná podmienka nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná, splynula s ostatnými štandardnými podmienkami veriteľa a povinná nemala možnosť všeobecné podmienky veriteľa žiadnym spôsobom ovplyvniť - mohla len k zmluve ako celku pristúpiť alebo ju ako celok odmietnuť. Súd prvého stupňa poukázal na to, že v rozhodcovskej doložke je vopred oprávneným ustanovený rozhodca, ktorý má prípadné spory riešiť. Súd prvého stupňa mal za to, že neplatná rozhodcovská doložka nemôže založiť právomoc rozhodcovského súdu na rozhodnutie vo veci, chýba teda spôsobilý exekučný titul pre vykonanie exekúcie, preto žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f) O. s. p.) a zároveň má konanie inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm. c) O. s. p.) Vytýkal súdu prvého stupňa, že prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti podľa Exekučného poriadku s poukazom na znenie jeho ustanovenia § 44 ods. 2 a ustanovenia § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Uviedol, že exekučný súd na základe exekučného titulu, žiadosti o udelenie poverenia a návrhu na vykonanie exekúcie posudzuje exekučný titul z formálnej a materiálnej stránky. Formálne preskúmvanie exekučného titulu, v danom prípade rozhodcovského rozsudku sa obmedzuje na dodržanie jeho formálnych náležitostí podľa ustanovenia § 34 ZRK. Preskúmvaním materiálnej stránky zisťuje exekučný súd, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu, teda jeho dovolenosť, možnosť a súlad s dobrými mravmi. Exekučný súd sa podľa názoru oprávneného mal obmedziť len na skúmanie výroku exekučného titulu, pretože zákonné ustanovenie zaväzuje skúmať rozhodcovský rozsudok, nie rozhodcovské konanie. Pritom podmienkou pre zastavenie konania je zjavný nedostatok exekučného titulu, ktorý zaväzuje k niečomu objektívne nemožnému, právom nedovolenému alebo k niečomu, čo je v rozpore s dobrými mravmi. S poukazom na Nález ÚS SR č. ÚS 5/2000 mal za to, že exekučný súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na odôvodnení právneho posúdenia veci. Zákon o rozhodcovskom konaní umožňuje účastníkovi v prípade nesúladu takého rozsudku so zákonom podrobiť ho na návrh preskúmaniu všeobecným súdom. Napadnutým rozhodnutím však súd prvého stupňa zrušil rozhodnutie rozhodcovského súdu spôsobom, ktorý ho pozbavuje práva domáhať sa plnenia zo zmluvy. Postupom podľa § 45 ZRK exekučný súd teda nahradil konanie o žalobách o zrušenie rozhodcovských súdov exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní a navyše pozbavuje účastníka konania jeho základných práv, a to práva na prejednanie veci v civilnom dvojinštančnom konaní. Inou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, je podľa oprávneného v konkrétnom prípade neúplné zistenie skutkového stavu veci súdom prvého stupňa, ktorý uviedol, že zmluvnými stranami nebola dojednaná žiadna rozhodcovská zmluva, rozhodcovská doložka. Uviedol, že s povinným uzatvoril rozhodcovskú zmluvu, prípade rozhodcovská doložka je súčasťou všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné. Konajúci súd však tieto skutočnosti dostatočne nezisťoval a tak zaťažil konanie vadou nedostatočne zisteného skutkového stavu. Ďalej oprávnený namietal správnosť záveru súdu prvého stupňa, ktorý pri rozhodovaní o (ne) vylúčení súdneho exekútora vychádzal z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 322/2010 zo dňa 13.4.2011 a uviedol, že konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb upravuje § 49 až § 56 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov. Oprávnený vyslovil názor, že nález Ústavného súdu SR predstavuje individuálne rozhodnutie, ktoré sa dotýka konkrétneho (individuálneho) konania a zaväzuje teda len účastníkov tohto konania. Takéto rozhodnutie Ústavného súdu SR nemá všeobecnú platnosť a všeobecné súdy SR ním nie sú viazané. Podľa názoru oprávneného skutočnosť, že súdny exekútor bol niekedy v minulosti zamestnancom oprávneného (účastníka konania), nezakladá sama osebe jeho pomer k účastníkom exekučného konania, ktorý by mal za následok pochybnosť o jeho nezaujatosti a viedol by tak k vylúčeniu súdneho exekútora. Navyše v tomto prípade sa jednalo iba o radového zamestnanca (t.j. nebol vedúcim zamestnancom, štatutárnym orgánom ani členom prípadného iného orgánu spoločnosti) a jeho pracovné zaradenie neumožňovalo akokoľvek ovplyvňovať podnikateľskú činnosť spoločnosti W., s.r.o.. V tejto súvislosti poukázal aj na ďalšiu existujúcu judikatúru - rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 22Cdo 227/99 zo dňa 23. 9. 1999, rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu ČR č. 1882 publikované v č. 8/2009 Zb. NSS, kde riešia otázku zaujatosti sudcu/zamestnanca správneho orgánu v prípade, ak bol v minulosti zamestnancom účastníka konania. Tieto rozhodnutia sú podľa názoru oprávneného aplikovateľné aj na súdneho exekútora. Zároveň v lehote na podanie odvolania odstránil vadu konania, pre ktorú bola žiadosť o udelenie poverenia exekútorovi zamietnutá a oznámil súdu meno nového exekútora JUDr. Ivana Nestora so sídlom v Bratislave, Haburská 49/A.

Súdny exekútor sa k odvolaniu oprávneného nevyjadril, odvolanie bolo doručené súdnemu exekútorovi dňa 13.10.2014. K odvolaniu oprávneného sa vyjadril povinný prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Nesúhlasil s dôvodmi odvolania uvádzanými oprávneným a žiadal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil a uložil oprávnenému nahradiť povinnému trovy odvolacieho konania.

Napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa bolo vydané vyšším súdnym úradníkom a bolo odvolaciemu súdu predložené na rozhodnutie o odvolaní so stanoviskom sudcu súdu prvého stupňa, že odvolaniu nemieni vyhovieť v celom rozsahu podľa § 374 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku.

Odvolací súd prejednal odvolanie oprávneného v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1 a 3 O. s. p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p., pretože nejde o také odvolanie podľa § 214 ods. 1 O. s. p. na prejednanie ktorého je potrebné nariadiť odvolacie pojednávanie (odvolanie smeruje proti uzneseniu) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Podľa ustanovenia § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

V citovanom ustanovení je vyjadrená zodpovednosť exekučného súdu za vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, pretože poverenie môže vydať len vtedy, ak žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul sú v súlade so zákonom. Len súlad všetkých troch uvedených písomností so zákonom umožňuje poverenie udeliť, nesúlad i len jednej z nich udelenie poverenia vylučuje.

Exekučný súd je povinný pri nútenom výkone rozhodnutia postupovať v medziach a v súlade so zákonom, a preto je povinný už pri žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ale aj kedykoľvek v priebehu exekučného konania skúmať, či exekučný titul, na základe ktorého sa má exekúcia vykonávať alebo sa už vykonáva, bol vydaný orgánom na to oprávneným. Ak exekučný titul bol vydaný orgánom, ktorý nemal legitimitu na vydanie rozhodcovského rozsudku, na základe takéhoto exekučného titulu nemožno viesť exekúciu proti povinnému, pretože exekučnému titulu chýba dôležitá vlastnosť, a to jeho materiálna vykonateľnosť.

Vychádzajúc z právnej úpravy obsiahnutej v Exekučnom poriadku je zrejmé, že exekučný súd je povinný dôsledne skúmať, či sú splnené formálne i materiálne predpoklady pre vedenie exekúcie, a to v každom štádiu vedenia exekúcie, na návrh účastníka konania, alebo aj bez takéhoto návrhu a v prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti exekučného titulu, musí na zistenie nezákonnosti vedenia exekúcie aj primerane procesne zareagovať.

Predovšetkým je povinný skúmať, či podklad, na základe ktorého je exekúcia vykonávaná, je spôsobilým exekučným titulom v zmysle ustanoveniu § 41 Exekučného poriadku. Skutočnosť, že exekučný súd je oprávnený skúmať, či sú splnené predpoklady exekúcie v každom štádiu exekučného konania, vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu SR z 9.12.2010 sp. zn. II. ÚS 545/2010-15.

V posudzovanej veci je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok. Podstatné pre posúdenie, či sa exekúcia vykonáva na základe exekučného titulu vydaného orgánom na to oprávneným je zistenie, či v zmluve, prípadne v inom dokumente si strany dohodli rozhodcovskú doložku alebo uzavreli rozhodcovskú zmluvu.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že účastníci konania uzavreli dňa 21.4.2010 zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej oprávnený poskytol povinnej úver vo výške 800,00 eur a povinná sa zaviazala tieto finančné prostriedky vrátiť zvýšené o poplatok za jeho poskytnutie. Súd prvého stupňa posúdil túto zmluvu ako zmluvu spotrebiteľskú, čo nespochybnil ani oprávnený.

Súčasťou zmluvy o úvere sú všeobecné podmienky poskytnutia úveru, v ktorých v bode 15. je zakotvená rozhodcovská doložka a uvádza, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené

a) pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s. so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35 922 761, zapísanou v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel Sa, vložka č. 3530/B, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na

rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu,
b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

V predmetnej veci nebolo sporné, že zmluva o úvere je zmluvou o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 53 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

Podľa § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Odvolací súd sa stotožňuje s posúdením uvedenej doložky ako neprijateľnej podmienky, lebo praktickým dôsledkom takto formulovanej rozhodcovskej doložky je, že spotrebiteľovi, teda povinnej, je fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom v prípade, ak oprávnený podá žalobu na rozhodcovský súd. Pre povinnú to znamená povinnosť podrobiť sa rozhodcovskému konaniu pred súkromnou osobou, ktorú si oprávnený už predformuloval v zmluve a na výbere ktorej spotrebiteľ nemal žiadnu účasť. Pritom tak dôležitá klauzula, akou je dojednanie osoby na rozhodovanie sporu, je skrytá v množstve drobných klauzúl.

Pri skúmaní, či exekučný titul bol vydaný orgánom na to oprávneným, má exekučný súd právo i povinnosť posúdiť aj platnosť uzavretej rozhodcovskej doložky, ak exekučným titulom v konaní je rozhodcovský rozsudok vydaný na základe tejto rozhodcovskej doložky. Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve.

Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli (§ 4 ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní).

Z citovaných ustanovení vyplýva, že pre platnosť rozhodcovskej zmluvy, resp. rozhodcovskej doložky sa vyžaduje písomná forma. Písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou (§ 40 ods. 2 veta prvá pred bodkočiarkou). V prejednávannej veci povinná podpísala zmluvu o úvere, ktorá však neobsahuje rozhodcovskú doložku. Rozhodcovská doložka je vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, s ktorými síce povinná vyslovila v zmluve súhlas, tieto však nepodpísala. Medzi účastníkmi konania teda nedošlo k uzavretiu platnej rozhodcovskej doložky, dohoda o rozhodcovskej doložke nie je zmluvnými stranami podpísaná, preto je takáto dohoda absolútne neplatná (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 245/2010 zo dňa 30.11.2011). Rozhodcovský súd nebol preto bez platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky oprávnený vo veci konať a rozhodnúť.

Dôvodom na zastavenie exekúcie súdom prvého stupňa bolo vyslovenie neplatnosti rozhodcovskej doložky, ktorá oprávňovala rozhodcovský súd vo veci konať a rozhodcovský rozsudok vydať. Uvedená skutočnosť predstavuje vadu exekučného titulu, ktorú nemožno odstrániť a pre ktorú sa rozhodcovský rozsudok stáva nespôsobilým exekučným titulom. Takýto rozhodcovský rozsudok nemôže

byť podkladom na vykonanie exekúcie a oprávňuje exekučný súd exekúciu zastaviť v ktoromkoľvek jej štádiu.

Odvolací súd preto uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o zastavení exekúcie podľa ustanovenia § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil ako vecne správne.

Pre rozhodnutie vo veci bolo podstatné posúdenie rozhodcovskej doložky, preto sa odvolací súd ďalšími odvolacími námietkami oprávneného nezaoberal.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O. s. p. a účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, pretože oprávnený nebol v tomto konaní úspešný a povinnej odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože ich vynaloženie nebolo účelné, keďže na vyjadrenie k odvolaniu oprávneného nebola súdom vyzvaná.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.